

bij de twee krijgsraden dezelfde personen de functie van president, auditeur-militair (officier van justitie), officier-commissaris (rechter-commissaris) en secretaris (griffier), later ook van lid van de krijgsraad (er waren twee leden) – in feite kwam er dus één krijgsraad. Hij hield regelmatig zitting in een reeks steden en plaatsen en toen men bemerkte dat veelal weinig belangrijke zaken moesten worden berecht, werd (dat geschiedde begin maart '45) de mogelijkheid geschapen om militaire politierechters te benoemen. Er kwamen twee van die functionarissen en zij deden in een half jaar tijd uitspraak in ruim 1 000 zaken. Toen het Militair Gezag in maart '46 werd opgeheven, waren door de militair-rechterlijke instanties in totaal ca. 2 500 vonnissen gewezen tegen burgers en bijna 8 000 tegen militairen – hoeveel van die vonnissen zijn gewezen in de periode waarin alleen maar het Zuiden was bevrijd, weten wij niet. In het algemeen nemen wij evenwel aan dat men in die periode strenger optrad dan na mei '45, immers: het was oorlog.

★

Uit die oorlogstoestand vloeide de noodzaak van perscensuur voort. De subsectie-Perscensuur van de sectie-Voorlichting van het Militair Gezag had daar richtlijnen voor opgesteld welke geheel gebaseerd waren op het censuursysteem dat in Engeland uitstekend had blijken te werken. Grondslag daarvan was dat inzake de militaire operaties en in het algemeen inzake de oorlogsinspanning niets in de pers verscheen dat niet tevoren aan de censuur-instanties was voorgelegd en door deze was goedgekeurd. Er was dus vóórcensuur. De bedoeling was dat in het bevrijde Zuiden die vóórcensuur zou worden uitgeoefend door officieren van de *Press Censorship*-afdeling van *Shaef* maar in feite lieten dezen de censuur aan de subsectie-Perscensuur over, een sectie overigens die niet alleen over de pers maar ook over de in Eindhoven gevestigde radio-omroep 'Herrijzend Nederland' een wakend oog liet gaan.

Weinig secties van het MG hadden bij de uitvoering van hun plannen zoveel moeilijkheden te overwinnen als sectie XI, de sectie-Voorlichting. Gebrek aan onderwerpen waarover voorlichting kòn worden gegeven, was er niet, maar het papier ontbrak. 'De intensiteit der voorlichting werd', aldus het eindverslag van het Militair Gezag, 'omgekeerd evenredig aan de teleurstellingen welke het moest verklaren.'¹ Daags al na de

¹ *Overzicht MG*, p. 593.